

Nesoudit, milovat

Nesoudit, ale milovat
je životní heslo

LEOŠ HALBRŠTÁT,
který sloužil jako vojenský
kaplan, o své spolubojovníky
se staral i na misi
v Afghánistánu a v současné
době pracuje jako národní
ředitel Papežských misijních děl.

Milý Leoši, jak jste uvěřil?

S mým začátkem víry je to trochu složitější, protože jsem vyrůstal v rodině, kde rodiče nebyli věřící a jejich rodiče také ne. K víře jsem se dostal náhodou, byť věřím, že to žádná náhoda nebyla a šlo o vanutí Ducha Svatého. V dospělosti jsem se věnoval různým orientálním sportům, jako je jóga nebo karate, a zajímala mě také jejich duchovní dimenze. Po skončení střední školy

jsem potkal svou budoucí ženu a ta mi ukázala komunitu věřících lidí ve farnosti, kde jsem našel, co jsem hledal. S mojí budoucí ženou jsme chodili za panem farářem, kde jsme se připravovali na sňatek a já na první svatě přijímání. Z toho vyplývá, že jsem nikdy neministroval, protože jsem do kostela před tím nikdy nechodil. Vynahradil jsem si to ale na svém synovi a dcerách, kteří ministrovali od nejútlejšího věku až do doby

puberty, která udělá tlustou čáru za dětstvím a dospíváním ve víře s sebou mnohokrát nese i odpad od tradiční víry. Než se to u člověka „přechroupne“ a než začne věřit dospělou vírou, může to chvíli trvat.

Jak jste se stal vojenským kaplanem?

Ke službě vojenského kaplana jsem se dostal až po dlouhé době. Nejdříve jsem pracoval v zoologické zahradě, potom v lese jako dřevorubec a řidič traktoru. Po roce 1989 jsem začal soukromě podnikat v obchodě a službách a splnil jsem si v tom hodně svých snů. Když moje děti postupně odcházely z domova a začínaly žít svůj život, říkal jsem si, že i já bych měl změnit svůj život a začít sloužit někomu jinému než jenom sobě a své rodině. S podnikáním jsem skončil a dal jsem se do služby církvi. Rozhodl jsem se stát trvalým jáhmem a k tomu jsem musel projít tříletou formací. Ke konci, vzhledem k mým aktivitám, mě pan biskup doporučil do duchovní služby Armády ČR. Nebylo to úplně jednoduché, protože jsem byl prvním kaplanem 43. výsadkového praporu v Chrudimí, což znamenalo půl roku stráveného v lese na cvičení, seskoky pádákem a vzhledem k mému věku jsem to nemohl vydržet dlouho. Po třech letech jsem odešel k armádním logistikům v Pardubicích a v posledním roce jsem byl u armádní agentury zdravotnictví. Říkal jsem si, že to je to pravé místo, kde bych mohl dosloužit až do důchodu. To si ale člověk nemá říkat, protože když si my lidé něco plánujeme, Pán Bůh

se směje. Během půl roku mě můj biskup vyzval, abych skončil v armádě a byl jsem jmenován národním ředitelem Papežských misijních děl.

Byl jste i na misích?

Na vojenské misi jsem byl na půl roku v Afghánistánu, tenkrát ještě s 43. výsadkovým praporem. Být s bojovým útvarem na misi s sebou nese různá nebezpečí, neboť tento útvar je stále aktivně operačně nasazen. Svým způsobem to byla velmi zajímavá mise. Po jejím konci jsem prožíval tzv. syndrom návratu. Kdyby mi tehdy řekli, že se tam mám vrátit na další turnus, neváhal bych ani minutu.

Jaká je role duchovního v armádě?

Samozřejmě s tím je to vždycky složitější. Když je člověk na misi, má svoji jednotku, se kterou žije, má své úkoly, svou rutinu.

Jako kaplan jsem měl na starosti své spolubratry v boji, byl jsem tam jako člověk pro ně a s nimi, neboť vojenský kaplan má za úkol především službu přítomnosti. Všechno, co dělají oni, dělá i kaplan, byť třeba zpovzdálí, neboť nemá bojové úkoly jako oni. Vyjžděl jsem s nimi na patroly, mezi afghánské vesničany atd. To, že kaplan tráví svůj čas s vojáky, dovedou vojáci vrátit svou důvěrou. Otevřeně se mnou mluvili o svých problémech a důležité bylo je vyslechnout a ani jsem nemusel dávat nějaké hluboké rady. Vyslechnout je, být s nimi, tím se druhý člověk stává přítelem, kamarádem.

Měl jste strach o život?

Strach si člověk na misi musí vždycky nějak zpracovat. Já jsem tam jel s tím, že jsem věděl, že se může cokoli stát. Každý, kdo odjížděl na misi do Afghánistánu, se musel vypořádat s tím, že se třeba i nevrátí. A taky je pravda, že ne všichni se vrátili. Na začátku mé mise, asi po dvou měsících, jsem doprovázel zraněné, kteří najeli na minu a jejich auto explodovalo. Dva z nich zahynuli a zbylí byli těžce poranění. Jako duchovní jsem organizoval bohoslužbu za zemřelé a komunikoval jsem i s rodinami. Asi za tři týdny jednoho z našich vojáků smrtelně zranila střela a ležel v nemocnici v kómatu. Seděl jsem u něho a držel ho za ruku, přes-

tože jsem věděl, že v podstatě není návratu. Jsou to silné zážitky, dodnes se mi před očima vybavují naprosto přesně. V těchto chvílích tam kaplan má své místo, je tam pro toho člověka, musí být s ním a pro něj. Kolikrát jsme ani nemuseli být kamarádi, ale to, že jsme spolubojovníci, znamenalo daleko víc než běžné kamarádství.

V závěru naší mise nám na základnu, přímo do našeho tábora létaly rakety až desetkrát denně. Museli jsme být neustále smířeni s tím, že ta raketa nás prostě může zasáhnout. Pokud je ta raketa tzv. podepsaná a má mě zabít, tak mě prostě zabije, ať se schovávám kdekoli. Kaplan je tam pro lidi, nesmí se bát vystrčit nos, ale musí se chovat naprosto standardně jako všichni vojáci.

Jak to zvládala vaše rodina?

Moje manželka zůstala doma, ale ona vždycky říkala, že pro ni se nic nezměnilo. Akorát její manžel tam nebyl, ale jinak byla

obklopena rodinou a dětmi. Jenom tam byla ta myšlenka, aby se mně nic nestalo. Půlroční odloučení ve vztazích vždy něco změní. Pokud ty vztahy nejsou pevné, tak ta změna může být negativní. Ale v našem případě si naopak myslím, že to bylo posílení a nějakým způsobem jsme se posunuli dál.

Kde pracujete teď?

Od roku 2014 pracuji jako ředitel Papežských misijních děl (PMD) a po mém jmenování jsem byl velice překvapen z toho, co vlastně budu dělat. Být misionářem mě není úplně cizí a je to moc krásná služba, která je o pomáhání a přenášení Kristovy radosti na druhé. A to je vždy naprosto úžasné.

Co všechno máte na starosti?

Úkolem národního ředitele je organizovat činnost PMD v České republice. Tu činnost zná v podstatě každý věřící, protože se s ní setkává např. předposlední neděle v říjnu na Misijní neděli, během které probíhá sbírka na Papežské misijní dílo šíření víry. Lidé se mohou také setkat s Misijními klubky, což jsou skupiny dětí, které myslí na děti z chudších zemí a snaží se jim pomáhat. Musím říct, že v Česku jsou fantastičtí dárci; naši lidé prostě umí pomáhat, což je nádherné.

Kolik zemí jste již navštívil?

V Asii jsem navštívil Filipíny a Bangladěš, v Africe Tanzanii, Ugandu a Malawi. V Jižní Americe jsem byl v Mexiku. Mnoho zemí jsem nenavštívil, i když bych chtěl a zvali mě tam, ale během covidu se těžko cestovalo. Evropští ředitelé misijních děl se každý rok setkávají v různých zemích. Navštívil jsem tak Chorvatsko, Nizozemí, Francii, Maďarsko, Rumunsko, Polsko, Maltu atd. Cestují docela často, moje žena mě v tom velmi podporuje a mám v ní velkou oporu.

Jaká je pro vás největší hodnota v životě?

K tomu se člověk dopracovává během let. Nejspíš by se změnila podle stadia života,

ale teď bych to vnímal jako vztah s ostatními lidmi. Přátelský vztah, tak aby nebyl konflikt, aby byl v pohodě a abych, jak říká Matka Tereza, ostatní lidi nesoudil, ale miloval. To je podle mě velká hodnota a na tom mi velmi záleží.

Jak se mohou čtenáři zapojit do Papežských misijních děl?

Zapojit se do pomoci misijním zemím mohou děti i dospělí, kteří jsou ochotni obětovat trochu svého času, dovedností nebo finanční pomoci pro misie. Stačí si vybrat jednu z členských aktivit a vyplnit přihlášku. Děti se mohou stát členy Papežského misijního díla dětí a pracovat v Misijním klubku. Malí misionáři se snaží Modlitbou, Obětí, Službou a Tvořivostí stavět MOST a řídí se heslem Děti pomáhají dětem.

Dospělí se mohou zapojit do Dárcovství, Misijní růže, Misijního klubu nebo Adorace pro misie. Nyní v době postní se může každý připojit k misijním aktivitám Ruce modlitby, postní almužna pro Ugandu a děti mohou projít dobou postní s misijním kalendářem Všechny potřebné informace najdete na www.missio.cz a na Facebooku PMD: <https://www.facebook.com/Papezsk-KaMisijniDila>.

Děkujeme za rozhovor. Ptal se Zbyněk Pavienský

ICLic. Mgr. Leoš Halbrštát

Národní ředitel PMD. Studium na Katolické teologické fakultě UK a Katolické univerzitě Jana Pavla II. v Lublinu. Ženatý, čtyři děti.

Oblíbená kniha:
Mzuri Africa od Josefa Vágnera.

Oblíbený film:
Království nebeské.

Oblíbený citát:
Jestliže lidi soudíš, nezůstane ti čas je milovat, Matka Tereza.

Foto: Archiv Leoše Halbrštáta; Martin J. Ryznar(2)